

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst
Afdeling Inlichtingen

Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Telefoon (070) 318 75 45
Telex 31337 MVD/GV/NL
Telefax (070) 318 79 51

Aan:
Zie verzendlijst

Uw brief

Uw kenmerk

Ons nummer

D1597000618

Datum

05 februari 1997

Onderwerp

Joegoslavië: recente ontwikkelingen (nr 06/97)

1. Hierbij doe ik u toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalig Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst

mr J.C.F. Knapp
Brigade-generaal

Bijlagen
-1-

Bezoekadres
Kalvermarkt 28, Den Haag

Doorkiesnummer
(070) 318 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

VERZENDLIJST behorende bij brief MID nr. *Disg 000648* d.d. 06 februari 1997

AAN:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. Coordinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. Dhr. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. plv DGPZ

NL-HPMV NAVO-Brussel

IMS/INT DIV, t.a.v. Kol [REDACTED] d.t.v. HPMV

DCBC, t.a.v. H-Dienstploeg (als hard copy & op schijf)

INTERN:

HMID
HACIV t.a.v. BCI
HAI
H-AMID/KL
H-AMID/KM
H-AMID/KLu
HBSA
HBMA
MID-cel
ARCHIEF

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGEDIENST
Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

06/97

(Afgesloten 041200 FEB 1997)

Conclusie/vooruitzicht

De komende uitspraak in de Brcko-arbitrage zorgt voor oplopende emoties en spanningen. Er moet rekening worden gehouden met lokale gewelddadige incidenten. Niet uitgesloten is dat de concessies waartoe de OVSE bereid lijkt te zijn ten aanzien van Mostar mede tot doel hebben Kroatisch verzet tegen de uitspraak inzake Brcko te ondervangen.

De Servische politie in Kosovo heeft haar repressie-acties opgevoerd. Hierdoor dreigen de Albanezen hun tot dusver geweldloze politiek los te laten. Aangemoedigd door het succes van de demonstranten in de buurlanden, kunnen zij ook besluiten massaal te gaan demonstreren.

Bosnië-Herzegovina

Nieuwe regels voor gemeenteraadsverkiezingen

De OVSE heeft de nieuwe regels voor de gemeenteraadsverkiezingen bekend gemaakt. De verkiezingen zullen op 12 en 13 juli 1997 gehouden worden, met buitenlandse waarnemers op elk stembureau. Vluchtelingen zullen zich persoonlijk moeten gaan registreren. Vluchtelingen kunnen stemmen in hun huidige verblijfplaats indien ze kunnen bewijzen dat ze daar voor 31 juli 1996 reeds verbleven. Indien vluchtelingen voornemens zijn zich ergens anders te vestigen moeten ze bewijzen dat ze daar bezittingen hebben of reeds werken. Indien dit niet het geval is moeten ze beschikken over een uitnodigingsbrief van een familielid om daar te komen wonen.

Indien deze regels inderdaad door de OVSE gehanteerd zullen worden betekent dit een overwinning voor de Bosnische Serviërs. Doordat de vluchtelingen de mogelijkheid krijgen om te gaan stemmen op plaatsen waar men voornemens is zich te vestigen, zijn de Serviërs in staat hun herhuisvestigingspolitiek voort te zetten. De drempels van de OVSE aangaande noodzaak van bezittingen of werk, dan wel brieven van familieleden, vormen hierbij geen echte hindernissen. Brieven zijn gemakkelijk te organiseren en vluchtelingen kunnen eenvoudigweg worden voorzien van een (onbetaalde en tijdelijke) staatsbetrekking in de regio. De regels zullen naar verwachting leiden tot protesten van de Moslims.

In ruil voor bovengenoemde regels hebben de Bosnische Serviërs echter ook een concessie moeten doen. De presidente van de RS, Biljana Plavsic, heeft namelijk een extra regeringszitting bijeengeroepen en na afloop verklaard dat (Moslim)vluchtelingen zich mogen vestigen in het RS-gedeelte van de ZOS. Zij verbond daaraan evenwel de voorwaarde dat de vluchtelingen daar voorheen reeds huizen bezaten. Bovendien moeten ze een document tekenen, dat ze burgers van de RS zijn en de wetten zullen respecteren. De verklaring van Plavsic sprak alleen nog maar van plaatsen in de ZOS en niet van het hele RS-gebied. Toch betekent dit een versoepeling op het officiële Bosnisch-Servische standpunt, al moet nog worden afgewacht of dit op lokaal niveau ook daadwerkelijk ongehinderd kan plaatsvinden. Toch lijkt de voornaamste tegenstander binnen de ministerraad van deze vluchtelingen-terugkeer, de hardliner Kijac (minister van Binnenlandse Zaken), een nederlaag geleden te hebben. Berichten omtrent de onzekerheid van zijn positie komen hierdoor in een helderder daglicht te staan.

Dreigend ontslag voor Kijac

[REDACTED]

Volgens nog onbevestigde berichten heeft de Hoge Vertegenwoordiger Bildt eind januari bij Plavsic aangedrongen op het ontslag van Kijac in verband met de recente incidenten bij Gajevi. Bovendien zou Plavsic vóór het incident reeds bij het centrale comité van de SDS aangedrongen hebben op het ontslag van Kijac, maar haar voorstel werd verworpen. In een reactie op deze berichten ontkende Plavsic onder druk te zijn gezet door Bildt. Indien dit bericht bevestigd wordt, is deze daad van Plavsic opmerkelijk te noemen. Kijac is volgens eigen zeggen geen lid van de SDS en is derhalve de enige minister van de RS die geen lid is van deze partij. Toch is hij een zeer invloedrijk figuur. Onder zijn ministerie van Binnenlandse Zaken ressorteert onder andere de speciale politie (MUP), waarmee Kijac de gang van zaken bij de omstreden plaatsen in de ZOS (Jusici, Gajevi) beïnvloedt. Kijac staat bekend als een hardliner en heeft nauwe betrekkingen met de voormalige Bosnisch-Servische leider Karadzic. Via het ministerie van Binnenlandse Zaken van Kijac oefent Karadzic dan ook informele controle uit over de interne situatie in de RS.

De daad van Plavsic zou opmerkelijk zijn, omdat Kijac haar onlangs nog heeft gesteund met zijn MUP bij de zuivering van de VRS-top. Plavsic is klaarblijkelijk niet de "kloon" van Karadzic waar iedereen haar voor hield en probeert schijnbaar haar eigen politieke koers uit te stippelen. Ook uit recente uitspraken van haar kan worden opgemaakt dat ze gematigder is en meer samenwerkingsbereid dan tot nu toe werd gedacht. Overigens schijnt haar voorstel door de SDS-top te zijn verworpen, waaruit kan worden opgemaakt dat Karadzic nog voldoende steun onder de SDS-leiding geniet. Een eventueel ontslag van Kijac zou mogelijk een grote steun betekenen voor de internationale pogingen om vluchtelingen te laten terugkeren naar grondgebied binnen de RS, maar gezien de ontkennende reactie van Plavsic zal dit wel een utopie blijven.

Delic dreigt met oorlog om Brcko

De bevelhebber van het Tweede Korps van de Bosnische strijdkrachten (ARBiH), Delic (niet te verwarren met de gelijknamige Bosnische opperbevelhebber), heeft gesteld dat de Bosnische Serviërs rekening moeten houden met "additionele vijandelijkheden" als zij zich blijven verzetten tegen de terugkeer van vluchtelingen naar de stad Brcko. Hij onderstreepte dat "de oorlog niet voorbij is voordat alle vluchtelingen naar hun woonplaatsen zijn teruggekeerd".

Hoewel aan Delic's opmerkingen vermoedelijk primair politiek-propagandistische overwegingen ten grondslag liggen, is het toch opmerkelijk dat een aantal Bosnische topmilitairen de afgelopen tijd gezinspeeld heeft op nieuwe vijandelijkheden. Uit Delic's uitspraken komt naar voren dat hij, en vermoedelijk vele van zijn ambtgenoten, ervan uitgaan dat de Serviërs zullen willen blijven verhinderen dat Moslim-vluchtelingen zullen terugkeren naar hun oorspronkelijke woningen op gebied dat momenteel onder Servische controle staat. Dit geldt in zeer sterke mate voor Brcko, dat voor beide partijen van kardinaal strategisch belang is. Ook van Servische zijde is regelmatig onderstreept dat men het belang van het behoud van Brcko groter acht dan het behoud van de vrede. Beide partijen vrezen kennelijk dat de manipulatie van het proces van terugkeer van de vluchtelingen, al dan niet in samenhang met de komende gemeenteraadsverkiezingen, de feitelijke uitkomst van het arbitrageproces rond Brcko in hoge mate kan beïnvloeden.

Moslims en Kroaten waarschuwen voor Bosnisch Servische acties in Brcko regio

Volgens de gouverneur van het Tuzla-Podrinje kanton, Sead Jamakosmanovic, zijn de Bosnische Serviërs reeds op voorhand wapens aan het verdelen in Brcko om voorbereid te zijn op een verdediging van de stad na een eventuele toewijzing aan de MKF. Ook de Kroatische radio verspreidde op 1 februari berichten over vermeende Bosnisch-Servische plannen om op 7 februari demonstraties te houden en verkeer te blokkeren in de regio. De opdracht voor deze acties zou afkomstig zijn van Plavsic en de minister van Defensie van de RS, Milan Ninkovic.

Met de naderende uitspraak in de Brcko-arbitrage zaak (15 februari) lopen de spanningen en emoties op. De Bosnische Serviërs schreeuwen van de daken dat ze aanwijzingen hebben voor een komend Moslimoffensief in de regio en de Moslims en de Bosnische Kroaten (op dit punt verrassend eensgezind) bestoken de media met berichten omtrent militant en provocerend gedrag van de Bosnische Serviërs. Hoewel bovenstaande berichten met een korreltje zout moeten worden genomen, lijkt het geen twijfel dat beide partijen zich aan het voorbereiden zijn op de komende uitspraak. Ongetwijfeld zijn er op nationaal en lokaal niveau reeds plannen gemaakt hoe men dient te handelen bij een tegenvallende uitspraak. Er moet rondom de datum van 15 februari rekening worden gehouden met incidenten in de regio. Deze incidenten kunnen (afhankelijk van de uitspraak) ook een gewelddadig karakter hebben en zullen dan waarschijnlijk veroorzaakt worden door lokale activisten en leiders van paramilitaire groeperingen. De aanwezigheid van SFOR zal echter kunnen

[REDACTED]

voorkomen dat de zaak onmiddellijk escaleert. Zo heeft op voorhand SFOR al besloten tot een algeheel oefenverbod in de regio voor eenheden groter dan een compagnie. Van de uitspraak zelf zal afhangen of op langere termijn daadwerkelijk opnieuw naar de wapens gegrepen zal worden. Beide partijen hebben geen geheim gemaakt van hun intenties om de zaak bij een tegenvallende uitspraak gewapenderhand te beslechten.

OVSE toch akkoord met nieuwe gemeenteraadsverkiezingen in Mostar

Volgens Robert Frowick, hoofd van de OVSE missie in Bosnië-Herzegovina, is de OVSE voornemens om ook in Mostar nieuwe gemeenteraadsverkiezingen te organiseren, gelijktijdig met de geplande gemeenteraadsverkiezingen op 12 en 13 juli. De Moslim loco-burgemeester van Mostar, Safet Orucevic, heeft in een brief reeds geschokt gereageerd en heftig geprotesteerd tegen deze beslissing. Hij drong aan op een uitleg waarom de OVSE teruggekomen was op haar eerdere beslissing om de gemeenteraadsverkiezingen in Mostar niet te herhalen.

De gemeenteraadsverkiezingen van 30 juni 1996 in Mostar zijn door de HDZ verloren doordat de Moslims veel massaler gingen stemmen en een lijstverbinding aangingen zodat ook de onafhankelijke (Bosnisch-Servische) zetels behaald werden. Direct na deze gemeenteraadsverkiezingen drong de HDZ daarom aan op een herhaling gelijktijdig met de nationale gemeenteraadsverkiezingen, die toen nog gepland waren voor 14 september 1996. Men verwacht immers door een betere mobilisatie van de lokale Bosnisch-Kroatische kiezers toch een meerderheid in de gemeenteraad te kunnen halen. De OVSE heeft dit tot nu toe echter geweigerd, hetgeen ondermeer leidde tot een slechte samenwerking en regelrechte obstructie van de HDZ binnen de gemeenteraad van Mostar. Met nieuwe verkiezingen zou de OVSE dus tegemoet komen aan de Bosnische Kroaten. Naar alle waarschijnlijkheid zal deze concessie gedaan zijn om zich te verzekeren van Bosnisch-Kroatische instemming met de nieuw opgestelde verkiezingsregels en betere samenwerking met de Moslims binnen de Federatie (opschorting of opheffing van hun plannen om nieuwe puur-Kroatische gemeentes te realiseren). Ook valt niet uit te sluiten dat de concessie met betrekking tot Mostar (mede) bedoeld is om Kroatische acceptatie van de komende Brcko-arbitrage te bewerkstelligen. Welke afspraken er ook gemaakt zijn, ze doen niets af aan het vastomlijnde voornemen van de Bosnische Kroaten om in ieder geval de helft van Mostar onder exclusieve controle te houden.

Plavsic neemt afstand van Milosevic

Plavsic heeft naar verluidt een bezoek gebracht aan haar Servische ambtgenoot Milosevic. Na afloop heeft zij verklaard Milosevic het recht te zullen ontzeggen om namens de Bosnische Serviërs op te treden ten aanzien van de internationale gemeenschap. "Dayton" is ondertekend door de presidenten van Servië, Kroatië en Bosnië-Herzegovina. De Bosnische Serviërs waren formeel geen partij bij de onderhandelingen, omdat met name de Bosnische president Izetbegovic bezwaar maakte tegen hun representatie op formeel niveau. Wel hebben de Bosnische Serviërs een aantal "annexen" van Dayton geparafeerd en heeft Milosevic formeel toegezegd er zorg voor te dragen dat zij de bepalingen van het verdrag zullen naleven. De uitspraak van Plavsic wijst erop dat zij aan deze "discriminatie" een eind wil maken en zelfstandig onderhandelingen met de internationale gemeenschap wil voeren, hetgeen in de praktijk reeds jaren gebeurt. Haar uitspraak kan worden gezien als een nieuwe verwijdering met Milosevic. Toch is niet zeker dat deze het met haar uitspraak oneens is, al zal hij deze niet publiekelijk ondersteunen. In de toekomst zal hij met verwijzing naar Plavsic's uitspraak kunnen terugkeren naar zijn vroegere stellingname, waarin hij aangeeft geen gezag te hebben over de Bosnische Serviërs, en derhalve ook niet verantwoordelijk te kunnen worden gesteld voor de gevolgen daarvan, terwijl er in de praktijk zeker banden zullen blijven bestaan.

Joegoslavië

Mogelijke samenwerking tussen Milosevic en Seselj

Volgens de oppositiemedia in Belgrado heeft de Servische president Milosevic de voorzitter van de Servische Radicale Partij (SRS), Seselj, benaderd voor samenwerking tot het tijdstip van de nieuwe presidentsverkiezingen eind 1997. Volgens een bron zou Seselj als beloning voor de samenwerking in aanmerking komen voor een post als minister van Binnenlandse Zaken van Servië of burgemeester van Belgrado. In het Servische parlement heeft Seselj's partij 16 zetels. De steun van deze 16 afgevaardigden heeft Milosevic nodig om een meerderheid te behalen. In het Federale Parlement zou Milosevic's partij SPS met steun van Seselj de 2/3 meerderheid verwerven die nodig is om grondwetswijzigingen te kunnen doorvoeren. Ook in het verleden hebben de beide politieke leiders reeds samengewerkt, hoewel dit toen niet

[REDACTED]

leidde tot een ministerspost voor Seselj of andere SRS-leden. Seselj werd in 1994 op een onplezierige wijze aan de kant gezet tijdens het Panic-conflict. Hij diende daarop zelfs een motie van wantrouwen in tegen Milosevic, die het indertijd echter niet haalde. Deze bittere ervaring is kennelijk voor Seselj geen beletsel om opnieuw met Milosevic te gaan samenwerken. In het conflict van Milosevic met de oppositie heeft hij (voorzichtig) de kant van Milosevic gekozen en de oppositie scherp veroordeeld.

Beide genoemde posten zijn gevoelige posten en zullen door Milosevic niet graag uit handen worden gegeven. De post van burgemeester van Belgrado is een publiek prominente post die als springplank kan fungeren voor het vergroten van de populariteit. De post van minister van Binnenlandse Zaken is zeer belangrijk omdat hiermee één van de pijlers van het regime, de speciale politie, wordt gecontroleerd. Bovendien is de positionering van de ultranationalist Seselj op deze post gevaarlijk. Gezien diens militante politiek is de kans groot dat de toch al gespannen situatie in Kosovo uit de hand loopt. Bovendien zal Seselj veel meer (verbale) steun leveren aan de Bosnische Serviërs, hetgeen niet in dank zal worden afgenomen door de internationale gemeenschap. Gezien deze overwegingen zal Milosevic bij onderhandelingen daarom eerst de post van burgemeester van Belgrado aan Seselj aanbieden.

Overigens probeert Milosevic ook andere politiek belangrijke personen voor zijn karretje te spannen. Met de huidige Montenegrijnse president en voorzitter van de Montenegrijnse socialisten (DPS), Momir Bulatovic, heeft hij ook al een overeenkomst gesloten. In ruil voor het Federale presidentschap van Milosevic is Bulatovic de post van Federale minister-president beloofd. Daarmee zou Milosevic een belangrijke medestander op deze functie krijgen en bovendien voldoen aan de Grondwettelijke eis dat de Federaal president en premier in beginsel uit de twee verschillende deelrepublieken afkomstig moeten zijn.

Directeuren van twee Servische staatsbedrijven vervangen

Op 28 januari heeft de Servische regering bekendgemaakt dat de directeur van het PTT-staatsbedrijf, Jaksic, en de directeur van het Staatsenergiebedrijf, Jovanovic, met onmiddellijke ingang zijn ontslagen. Samen met Jovanovic werd het gehele bestuur van Staatsenergiebedrijf ontslagen. De nieuwe PTT-directeur wordt Aleksa Jokic en de nieuwe directeur van het Staatsenergiebedrijf Slobodan Babic, één van de huidige Servische plaatsvervangende minister-presidenten. Het nieuwe bestuur van het Staatsenergiebedrijf staat onder voorzitterschap van de Servische minister van Energie en Mijnbouw, Kostic. Als verklaring voor de beide ontslagen wordt mismanagement genoemd, waarbij in het geval van Jovanovic specifiek wordt verwezen naar de stroomstoringen op 30 en 31 december 1996. Het nieuwe bestuur werd daarnaast verzocht om de regering te informeren omtrent de te nemen maatregelen tegen 'plichtsverzakende' werknemers.

Deze beide staatsbedrijven zijn volgens een onafhankelijk onderzoek de enige twee die enigszins in staat moeten worden geacht om winst te maken. Gezien de belabberde financiële positie van het regime is goede controle over de bedrijven dus van groot belang. Het ontslag van de twee directeuren van twee belangrijke staatsbedrijven moet bovendien in verband worden gebracht met de huidige politieke onrust in de grote steden van Servië. Mogelijk worden de twee betrokkenen behandeld als "zondebokken" voor de huidige onrust en moet hun ontslag illustreren dat de SPS bereid is op te treden tegen machtsmisbruik, incompetentie en corruptie. Daarnaast is allerminst uitgesloten dat de SPS haar controle over de voor het bewind van eminent belang zijnde bedrijven zeker wil stellen. Met name de energiedistributie is voor de regering een middel om (weliswaar via een omweg) invloed te houden op de gang van zaken binnen de grote steden die in handen dreigen te komen van de oppositie. Met de controle over de energiedistributie kan de regering heel selectief de productie van lokale bedrijven en het functioneren van lokale overheidsinstellingen beïnvloeden. Met het in handen krijgen van de gemeenteraden in een aantal belangrijke grote steden heeft de oppositie weliswaar de lokale politieke macht in handen gekregen, maar de economische macht blijft stevig in bezit van de oude machthebbers. Tegen die achtergrond is het uiterst twijfelachtig of de maatregelen het politieke protest tegen de SPS c.s. zullen verminderen.

Aanhoudend geweld in Kosovo

De Servische politie in Kosovo heeft op 1 februari 1997 een drietal Albanezen doodgeschoten. Volgens het Servische Ministerie van Binnenlandse Zaken schoten politieagenten de drie inzittenden van een auto dood, nadat deze onverwacht het vuur op hen hadden geopend. Onder de gedode Albanezen was ook Zahir Pajaziti, een leider van het 'Bevrijdingsleger van Kosovo' (UCK). Een Servisch politieman heeft daarnaast op

28 januari in de plaats Pec (Kosovo) twee personen gedood, omdat hij het niet eens was met een gerechtelijke uitspraak.

Nadat de UCK haar tactiek van aanslagen tegen Servische ambtenaren (politie en leger) gewijzigd had en ook civiele doelen bestookte, ging de Servische politie over tot hardere maatregelen. Op 27 januari werd een groot aantal Albanese activisten, waaronder ook leiders van het UCK, gearresteerd. Bovendien probeerde de Servische politie door een groot aantal wegblokkades en patrouilles de Albanese verzetsorganisatie in haar subversieve activiteiten te belemmeren. Dit heeft nu geresulteerd in een vuurgevecht waarin drie vermoedelijke UCK-activisten zijn gedood. Het harder optreden van de Servische politie zal de spanning in Kosovo alleen maar doen toenemen. Tot nu toe betreft het lokale incidenten, maar indien het geweld een meer regionaal karakter gaat krijgen, moet er rekening mee worden gehouden dat de Albanese leiders door toenemende druk van binnenuit gedwongen zullen worden op te roepen tot een actiever verzet. Bovendien bestaat de kans dat de Albanesezengemoedigd zullen worden door het succes van de demonstraties in de buurlanden. Zowel in Servië, Bulgarije als Albanië hebben de demonstranten succes met hun acties, al lopen hun motieven uiteen. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat de Albanesezeng in Kosovo ook zullen overgaan tot massale acties, zeker nu de camera's van de internationale media toch al op Belgrado zijn gericht. De spanningen in Kosovo zullen hierdoor oplopen en de kans bestaat dat de lont in het Kosovo-kruitvat opeens veel sneller zal gaan branden. Bemoeienis van de internationale gemeenschap met deze regio zal dan nodig zijn om deze reeds smeulende brand te blussen.

Kroatië

Tudjman verklaart kandidaat te willen zijn voor de komende presidentsverkiezingen

In een interview met CNN heeft de Kroatische president Franjo Tudjman verklaard dat hij kandidaat zal zijn voor de komende presidentsverkiezingen in zijn land. Desgevraagd verklaard hij dat zijn gezondheid bevredigend was en verbeterde. Volgens hem waren de geruchten over zijn maagkanker op een 'bepaalde manier' verkeerd. De uitspraak van Tudjman is in tegenspraak met eerdere berichten omtrent pogingen van hem om de grondwet te wijzigen. Zo zou de president niet meer rechtstreeks maar door de Sabor (parlement) gekozen moeten worden en zou zijn macht beperkt worden. Dit gaf aanleiding tot speculaties dat Tudjman zou afzien van kandidaatschap voor een volgende ambtstermijn als president en reeds bezig zou zijn de (te grote) macht van de president te verdelen over de diverse fracties binnen zijn eigen partij, de HDZ. Tudjman zou immers te ziek zijn voor een volgende ambtstermijn. Tudjman ontkent zijn ziekte niet maar stelt dat hij nog gezond genoeg is voor het presidentschap. Zijn opmerkingen kunnen op tweeërlei wijze worden geïnterpreteerd. Enerzijds kan het een poging zijn om onrust over zijn gezondheid weg te nemen en de populariteit van zijn partij een stimulans te geven. Hij kan immers later altijd nog bekend maken alsnog af te zien van kandidaatschap. Anderzijds kan hij het ook serieus menen en beogen om 'in het zadel te sterven.' Nog voor zijn dood zal hij dan trachten te realiseren dat de resterende gebieden (Prevlaka en Oost-Slavonië) wederom onder Kroatische gezag komen te staan, zodat hij als een "Vader des Vaderlands" in de geschiedenisboeken kan worden opgenomen. Aangezien hij weet dat hij desondanks niet lang meer te leven heeft, probeert hij op voorhand reeds de macht te verdelen.